

REFERAT Udvalget for regional udvikling d. 30-09-2025

Mødedato Tirsdag d. 30. september 2025 kl. 10:00

Mødested Mødelokale 6

Mødedeltagere Michael Nielsen, C, Kim Johansen, A, Anne Marie Geisler Andersen,
B (Fravær), Jens Wistoft, V, Tage Petersen, V, Preben Friis-Hauge,
V, Lars Erik Hornemann, V, Karsten Uno Petersen, A, Karsten Fogde,
SF, Martin Schmidt Konradsen, Ø, Elin Søndergaard, A

Indholdsfortegnelse

Orientering om analyse i forbindelse med epx-reformen #.....	3
Godkendelse af høringssvar til EUC Syd vedr. udlægning af undervisning på grundforløb 2 på struk	5
Godkendelse af FVU- og OBU-planer 2025 #.....	8
Orientering om evaluering af ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU #.....	10
Godkendelse af udmøntning af kulturmidlerne i 2026.....	13
Godkendelse af forslag til kommissorium for dialogforum mellem Region Syddanmark og Bund D	15
Orientering om DSB's forventede overtagelse af GoCollectives betjening af en række banestræknin	17
Orientering om internationalt samarbejde.....	19
Eventuelt.....	21
Næste møde.....	22
Godkendelse af høringssvar vedr. udkast til ændring af bekendtgørelse om regioners grænseoverskr	23
Optag på syddanske ungdomsuddannelser og FGU i 2025 #.....	25
Underskriftsside.....	27

Punkt 1: Orientering om analyse i forbindelse med epX-reformen

25/27373

Resumé

Som led i arbejdet med ungdomsuddannelsesreformen fra februar 2025, har Region Syddanmark fået udarbejdet en analyse, der bl.a. beskæftiger sig med elevgrundlaget for den nye epX-uddannelse, der starter i 2030. Analysens resultater vil hen over efteråret blive drøftet med de syddanske uddannelsesinstitutioner ved forskellige lejligheder.

Sagsfremstilling

Baggrund

Regeringen, SF og DF indgik den 18. februar 2025 en aftale om en uddannelsesreform, der skal sikre etableringen af en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epX) med start i august 2030.

Reformen indebærer en etablering af et nyt uddannelses- og institutionslandskab på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet.

Omlægningsprocessen skal koordineres af Børne- og Undervisningsministeriet med inddragelse af uddannelsesinstitutionerne og øvrige relevante aktører og interessenter, herunder regionerne.

Arbejdet med uddannelsesreformen i Syddanmark

Selvom det endnu ikke er fuld afklaring om den regionale rolle i forbindelse med reformen, har Region Syddanmark – ligesom de fire øvrige regioner - indledt arbejdet med implementeringen af reformen.

Reformen har bl.a. været genstand for en drøftelse i de fire syddanske gymnasiesamarbejder i marts måned og i Syddansk Uddannelsesforum i juni, hvor det begge steder blev efterspurgt, at regionen indtager en koordinerende rolle og understøtter implementeringsarbejdet med data og analyser.

Senest afviklede regionen den 4. september 2025 et dialogmøde i Vejle med de syddanske uddannelsesinstitutioner og med deltagelse af børne- og undervisningsministeren.

Sideløbende med dette har regionen via Pluss Leadership igangsat en analyse af elevgrundlaget for epX mv. De foreløbige resultater fra analysen blev fremlagt på dialogmødet den 4. september, og analysens hovedrapport er netop færdiggjort.

Kort om uddannelsesanalysen

Analysen (vedlagt som bilag) beskæftiger sig med følgende syv emner:

- Elevgrundlag og den demografiske udvikling
- Kvalifikationer fra grundskolen og konsekvenser af øgede karakterkrav
- De unges ønsker (søgning til ungdomsuddannelser)
- Tilgang (hvilken uddannelse de unge starter på)
- FGU – tilgange, overgange og konsekvenser af epX
- Frafald og omvalg
- Afstand til ungdomsuddannelser

Nogle af de overordnede indsigter fra analysen er følgende:

1. Elevgrundlaget for ungdomsuddannelserne vil fortsat være faldende frem mod 2040.
2. Knap en fjerdedel af afgangseleverne fra grundskolen har ikke retskrav på en ungdomsuddannelse.
3. En tredjedel af epx-målgruppen vil fortsat have frit valg mellem ungdomsuddannelserne.
4. Epx-målgruppen er kendetegnet ved at være divers, særligt ift. alder.

På mødet vil administrationen præsentere nogle af de væsentligste resultater fra analysen.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering, da sagen ikke vurderes at have noget klimaaftryk.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Til orientering.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

Epx i Syddanmark - uddannelsesanalyse 2025

Bilag til uddannelsesanalyse

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 2: Godkendelse af høringssvar til EUC Syd vedr. udlægning af undervisning på grundforløb 2 på struktøruddannelsen til Rybners

25/41119

Resumé

EUC Syd har anmodet Region Syddanmark om et høringssvar som led i skolens ønske om at udlægge dele af grundforløb 2 på struktøruddannelsen til Rybners i Esbjerg. Administrationen indstiller, at regionsrådet støtter tiltaget og fremsender et positivt høringssvar til EUC Syd.

Sagsfremstilling

EUC Syd har den 25. august 2025 anmodet Region Syddanmark om et høringssvar, idet erhvervsskolen ønsker at udlægge undervisning på grundforløb 2 (GF2) på struktøruddannelsen til Rybners i Esbjerg. Struktøruddannelsens formelle navn er ”Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger”. Efter lukningen af AMU-Vest i Esbjerg udbydes struktøruddannelsen ikke længere i Sydvestjylland. Rybners har således et ønske om i samarbejde med EUC Syd at fastholde dele af struktøruddannelsen i området.

Børne- og Undervisningsministeriet gennemførte i foråret 2025 en udbudsrunde af AMU-Vests tidligere udbudsgodkendelser af erhvervsuddannelser, men i den forbindelse var der ingen institutioner, der ansøgte om at få udbudsgodkendelse til struktøruddannelsen. Dette skal ses i lyset af, at AMU-Vest i 2023 havde syv grundforløbs elever, og at uddannelsen kræver særlige faciliteter.

EUC Syd udbyder i dag Struktøruddannelsen (grundforløb og hovedforløb) i Haderslev, og elever, der vil have undervisning på GF2 på Rybners, vil fortsat skulle gennemføre dele af grundforløbet i Haderslev, men de vil ikke skulle køre til Haderslev hver dag.

EUC Syds udlægning af dele af grundforløb 2 på Struktøruddannelsen til Rybners

EUC Syd fremhæver bl.a. følgende bevæggrunde for en udlægning:

- Struktørelever med bopæl i Sydvestjylland har i dag langt til uddannelse.
- Erhvervslivet efterspørger struktører.
- Et samarbejde mellem Rybners og EUC Syd vil kunne øge optaget på uddannelsen.

Anmodningen om høringssvar fra EUC Syd er vedlagt som bilag 1.

Høringssvar fra øvrige stedlige interessenter

EUC Syd har indhentet høringssvar fra relevante stedlige interessenter, i dette tilfælde Herningsholm Erhvervsskole & Gymnasier og Learnmark Horsens (bilag 2). Begge institutioner bakker positivt op om initiativet fra EUC Syd om at udbyde dele af grundforløb 2 på struktøruddannelsen i Esbjerg. EUC Syd har desuden indhentet en bekræftelse på ønsket om samarbejde fra Rybners og en støtteerklæring fra Det Faglige Fællesudvalg for Struktør-, Bro- og Tagdækkerfaget (bilag 2).

Administrationens vurdering

Administrationen har vurderet sagen ud fra de fire kriterier, som kort gennemgås nedenfor.

Tilgængelighed

Der er to eksisterende udbud af struktøruddannelsen i Region Syddanmark i henholdsvis Haderslev (EUC Syd) og Odense (AMU-Fyn). Derudover udbydes uddannelsen i Herning (Herningsholm Erhvervsskole & Gymnasier) og Horsens (Learnmark Horsens). Administrationen vurderer, at en udlægning af undervisning til Rybners i Esbjerg vil bidrage til at sikre en væsentligt bedre tilgængelighed til uddannelsen, fordi der i dag ikke er et udbud i Sydvestjylland. Det bemærkes dog, at der kun er tale om en delvis udlægning af GF2, og at eleverne bosiddende i Sydvestjylland fortsat vil have langt til uddannelse på dele af grundforløbet.

Elevgrundlag

EUC Syd angiver, at det tidligere AMU-Vest i Esbjerg havde syv grundforløbs elever på struktøruddannelsen i 2023. Der er derfor tale om et begrænset elevgrundlag, hvilket underbygger behovet for en delvis udlægning af GF2, hvor Rybners kan varetage dele af undervisningen uden at skulle opbygge alle faciliteter mv. Det er administrationens vurdering, at samarbejdet vil gøre uddannelsen mere attraktiv i det sydvestjyske område, hvilket vil øge EUC Syds samlede elevgrundlag.

Indvirkning på eksisterende udbydere

Idet der er tale om en delvis udlægning til Esbjerg, hvor der tidligere har været et udbud af uddannelsen, vurderer administrationen ikke, at udlægningen vil have nogen indvirkning på øvrige eksisterende udbydere af uddannelsen. Administrationen hæfter sig i den forbindelse ved, at både Herningsholm Erhvervsskole & Gymnasier og Learnmark Horsens har afgivet positive høringsvar.

Relevans for Region Syddanmark

Tiltaget vurderes at understøtte den regionale udviklingsstrategi ”Sammen om fremtidens Syddanmark”, herunder særligt de to indsatsområder ”Fremme den enkeltes kompetencer” og ”Understøtte adgang til gode og bæredygtige uddannelsesmuligheder i hele regionen” inden for uddannelsesområdet. Det skal ses i lyset af, at udbuddet bidrager til at sikre syddanskernes adgang til et varieret udbud af ungdomsuddannelser. Samtidig bidrager EUC Syd med udbuddet til at opretholde en decentral uddannelsesdækning til gavn for borgere såvel som arbejdspladser i regionen.

Ud fra en samlet vurdering anbefaler administrationen, at regionsrådet afgiver et positivt høringssvar til EUC Syd. Forslag til høringssvar er vedlagt som bilag 3.

Klimavurdering

Der vil potentielt være en mindre klimagevinst ved en udlægning af undervisning til Rybners i Esbjerg, da elever bosiddende i området ikke vil skulle pendle til Haderslev på daglig basis.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for regional udvikling anbefaler regionsrådet:

At godkende forslag til høringssvar til EUC Syd, hvor regionsrådet støtter udlægningen af dele af grundforløb 2 på struktøruddannelsen til Rybners i Esbjerg.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

Bilag 1 - Anmodning om høringssvar fra EUC Syd

Bilag 2 - Høringssvar fra stedlige interessenter og støtteerklæringer

Bilag 3 - Forslag til høringssvar til EUC Syd

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 3: Godkendelse af FVU- og OBU-planer 2025 #

25/23960

Resumé

Regionsrådet skal vurdere, om der er et tilstrækkeligt og varieret udbud af forberedende voksenundervisning (FVU) og ordblindeundervisning (OBU) i regionen og hører derfor årligt om voksenuddannelsescentrenes udbudsplaner. På baggrund af de fremsendte FVU- og OBU-planer vurderer administrationen, at der i 2025 er et tilstrækkeligt udbud i regionen. Det indstilles, at udvalget godkender forslag til høringssvar.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har til opgave at koordinere udbuddet af forberedende voksenundervisning til borgere med utilstrækkelige grundlæggende skrive-, læse- og regnefærdigheder samt ordblindeundervisning. Udvalget for regional udvikling har kompetence til at varetage regionsrådets opgaver på FVU- og OBU-området og vurderer på baggrund af voksenuddannelsescentrenes (VUC) planer for udbuddet af FVU og OBU, om der er et tilstrækkeligt og varieret udbud i regionen. Planerne bruges desuden til at følge op på udviklingen i undervisningsaktiviteten. Vedlagte baggrundsnotat giver et indblik heri (bilag 1).

Som beskrevet i baggrundsnotatet findes der ingen opdaterede tal for, hvor mange syddanskere, der mangler grundlæggende færdigheder inden for bl.a. læsning og regning. Det er derfor ikke muligt at sammenholde aktuelle aktivitetstal med det estimerede uddannelsesbehov i regionen.

De fem voksenuddannelsescentre i regionen har indsendt en FVU- og OBU-plan for 2025, hvor VUC'erne udover at have angivet udbudssteder og undervisningstilbud også har opgjort undervisningsaktiviteten i 2024. På baggrund af de indsendte planer vurderer administrationen, at der er et tilstrækkeligt og varieret udbud hos regionens VUC'er og deres driftsoverenskomstparter (uddannelsesinstitutioner, AOF, sprogskoler mv.). Borgerne i regionen kan også modtage undervisning i de forskellige fag inden for en rimelig geografisk afstand. Den geografiske placering af udbuddene fremgår af vedlagte kort (bilag 2). Hertil kommer virksomhedsrettede forløb, som efter ønske kan gennemføres på virksomhedens egen adresse. Disse forløb fremgår ikke af kortet.

Samlet er FVU-aktiviteten i regionen steget med seks procent fra 2023 til 2024, mens OBU-aktiviteten omvendt er faldet med 11 procent fra 2023 til 2024 begge med variation på tværs af VUC'erne.

Over en længere periode er FVU-aktiviteten dog faldet drastisk fra 931 årskursister i 2018 til 433 årskursister i 2024. Denne udvikling har en negativ indvirkning på udbuddenes bæredygtighed og dermed perspektiverne i at opretholde et varieret og geografisk bredt undervisningsudbud i regionen. Også OBU-aktiviteten har været støt faldende. Aktivitetsnedgangen kan tilskrives flere forhold, herunder den høje beskæftigelse og indførelsen af Den Forberedende Grunduddannelse (FGU), der har betydet en reduktion i kursistgrundlaget. Derudover kan det tyde på, at den negative udvikling i aktiviteten som følge af Covid-19 har været svær at vende. Endelig er der - særligt til ordblinde - blevet udviklet mange nye hjælpemidler i perioden. Det bemærkes desuden, at VUC Syd gik konkurs i juli 2024, og institutionen blev overtaget af IBC.

Forslag til høringssvar til VUC'erne er vedlagt som bilag 3-7.

Den 30. september 2025 kl.13.30-15.30 afholder regionsrådet det årlige møde med regionens VUC'er og driftsoverenskomstparter, hvor der vil være drøftelser af udfordringer og potentialer på uddannelsesområdet. Udvalget er inviteret til mødet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af indeværende sag, idet sagen som udgangspunkt ikke eller kun i begrænset omfang vil have betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien

Indstilling

Set indstilles:

At udvalget godkender vedlagte forslag til høringssvar.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Indstillingen blev tiltrådt.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

Bilag 1 - Baggrundsnotat om FVU- og OBU-planer 2025

Bilag 2 - Kort over FVU- og OBU-udbud 2025

Bilag 3 - Forslag til høringssvar FVU- og OBU-plan HF og VUC FYN

Bilag 4 - Forslag til høringssvar FVU- og OBU-plan VUC Vest

Bilag 5 - Forslag til høringssvar FVU- og OBU-plan IBC HF og VUC

Bilag 6 - Forslag til høringssvar FVU- og OBU-plan Kolding HF og VUC

Bilag 7 - Forslag til høringssvar FVU- og OBU-plan Campus Vejle

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 4: Orientering om evaluering af ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU #

25/32825

Resumé

Det treårige regionale projekt ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU” blev vedtaget af Regionsrådet i december 2020. Projektet er nu evalueret, og en publikation er udarbejdet for at præsentere erfaringerne og inspirere til at fastholde fokus på det gode trivselsarbejde på tværs af syddanske ungdomsuddannelses- og FGU-institutioner.

Udvalget orienteres hermed om gennemførelse og evaluering af projektet.

Sagsfremstilling

I december 2020 besluttede Regionsrådet i Region Syddanmark, at der, på baggrund af faldende trivselstal blandt unge i Syddanmark, skulle udvikles et regionalt projekt med formål om at fremme trivslen blandt unge på ungdomsuddannelser. Projektet skulle tage udgangspunkt i ABC for mental sundhed (gør noget aktivt, gør noget sammen og gør noget meningsfuldt), som er en forskningsbaseret tilgang til mental sundhedsfremme. Tilgangen i det nye projekt skulle hente inspiration fra projekt ”Røgfri Ungdomsuddannelse”, som Region Syddanmark har høstet gode erfaringer fra.

Projektet ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU” blev godkendt af Regionsrådet i september 2021 og havde til formål at styrke samarbejdet omkring unges mentale sundhed gennem afprøvning af indsatser, videndeling og netværk i en treårig periode.

56 syddanske ungdomsuddannelser og FGU-institutioner (matrikler) har deltaget, og har igangsat lokale trivselsindsatser for at styrke elevernes trivsel.

Indhold i projektet ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU”

Formålet var at fremme trivsel gennem et fælles sprog for trivsel samt ved at udvikle og udbrede redskaber til at tale med unge om trivsel.

Ved projektets start blev der nedsat en styregruppe med repræsentanter fra Region Syddanmark, repræsentanter fra alle typer af ungdomsuddannelser (to erhvervsuddannelser, et gymnasium, en SOSU-uddannelse og en FGU-institution), to syddanske kommuner, det nationale ABC-partnerskab samt Psykinfo.

Projektet indeholdt følgende aktiviteter:

- Kompetenceudvikling og lokale workshops på ungdomsuddannelser og FGU for undervisere m.fl.
- Etablering af ABC-hjemmeside samt udvikling af digital værktøjskasse målrettet uddannelsesinstitutionerne.
- Udvikling og udbredelse af ABC-materialer på ungdomsuddannelser og FGU-institutioner.

Løbende afholdelse af arrangementer, herunder bl.a.:

- Kick-off med deltagelse af 190 personer fra ungdomsuddannelser, FGU-institutioner og kommuner i Syddanmark.
- ABC-ungeworkshop.
- Workshop på et nationalt ABC-netværksmøde.
- Webinar for 50 repræsentanter for ungdomsuddannelserne i Syddanmark.
- Netværksmøde på Trapholt med 80 deltagere og fokus på konkrete trivselsindsatser på ungdomsuddannelser, FGU’ere og i kommuner i Syddanmark.

Evalueringen af ”ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelser og FGU”

I samråd med styregruppen er evalueringen udviklet dels som en afrapportering af projektets indhold, dels som et inspirationskatalog til kommuner, ungdomsuddannelser og FGU-institutioner. Publikationen er vedlagt som bilag.

Generelt har der været en stor begejstring for projektet blandt de involverede parter. Ligeledes har der været stor opbakning til og tilfredshed med de arrangementer, der har haft til formål at inspirere på tværs af ungdomsuddannelser og FGU-institutioner.

Styregruppen anbefaler, at der fremadrettet opretholdes fokus på de mange erfaringer samt fortsat at dele viden på tværs af institutionerne omkring trivsel og mental sundhedsfremme.

Den videre proces

Udvalget for Regional Udvikling (30. september 2025), Sundhedsudvalget (30. september 2025), Psykiatri- og socialudvalget (1. oktober 2025), Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen (6. oktober 2025) samt Regionsrådet (27. oktober 2025) orienteres om evalueringen af projektet.

Når evalueringen er behandlet i Regionsrådet, videreformidles den til de syddanske ungdomsuddannelser og FGU-institutioner, herunder forventeligt på et netværksmøde for ungdomsuddannelser og FGU-institutioner, som er med i det regionale projekt.

Derudover formidles evalueringen i regi af forskellige mødefora herunder bl.a. Syddansk Uddannelsesforum og Uddannelsespanelet og nyhedsbrevet ”Uddannelsesindsatser i Syddanmark”. Ligeledes vil evalueringen fremadrettet være at finde på den regionale hjemmeside om [ABC for mental sundhed](#).

Det er vurderingen, på baggrund af drøftelserne i styregruppen, at der ikke længere er samme efterspørgsel efter projektets oprindelige indsatser som understøttende tiltag til at afholde workshops på institutionerne m.v., men at der i stedet er behov for at kunne dele erfaringer og viden på tværs af institutionerne. Dette vil administrationen understøtte, som led i regionens arbejde med ungdomsuddannelserne.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af indeværende sag, idet sagen som udgangspunkt eller kun i begrænset omfang vil have betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 30-09-2025

Til orientering.

Elin Søndergaard, Henriette Schlesinger og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Til orientering.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

ABC afrapportering

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 5: Godkendelse af udmøntning af kulturmidlerne i 2026

25/45095

Resumé

Det foreslås, at Region Syddanmark i 2026 udmelder en ansøgningsrunde pr. 1. marts 2026 til hhv. en temapulje om kultur og sundhed, der følger op på budgetaftalen samt en temapulje om dansk-tysk samarbejde, der peger frem mod regionens tilbageværende opgaver på kulturområdet efter sundhedsreformen.

Sagsfremstilling

Med sundhedsreformen mister regionerne fra 1. januar 2027 den brede hjemmel til at arbejde med kultur. Region Syddanmark kan dog fremover fortsat indgå i landegrænseoverskridende samarbejder på kulturområdet.

Med den indgående budgetaftale afsættes i alt 11,2 mio. kr. til kulturområdet i 2026. Med budgetaftalen er det samtidig besluttet, at der skal afsættes 5 mio. kr. af kulturmidlerne til en temapulje om kultur og sundhed.

Som opfølgning på budgetaftalen foreslås således, at de afsatte kulturmidler - og eventuelt tilbageløb - i 2026 udmøntes ved:

- At udbyde en temapulje om kultur og sundhed på 5 mio. kr. med ansøgningsfrist 1. marts 2026.
- At udbyde en temapulje om dansk-tyske kultursamarbejder med ansøgningsfrist 1. marts 2026, som taler ind i regionens hjemmel på kulturområdet efter 2026.

Hvis der er resterende kulturmidler for 2026 efter de to ansøgningsrunder, forelægges en ny sag for regionsrådet.

Den nuværende regionale udviklingsstrategi er grundlag for det nuværende kulturpulje-setup, og den bortfalder med udmøntning af sundhedsreformen pr. 1. januar 2026. Det foreslås på den baggrund, at de to temapuljer udmøntes ud fra vedlagte forslag til krav og kriterier, der i vid udstrækning lægger sig op ad den måde, kulturpuljen udmøntes på i dag. Ansøgningerne vurderes, som i dag, ud fra en faglig scoring ud fra kriterierne, når de fremlægges til politisk behandling.

Sagen forelægges ud fra den forventede hjemmel på kulturområdet i 2026 og af hensyn til, at ansøgere har tid til at forberede ansøgninger til puljerne. Der tages således forbehold for, at det endelige lovforslag, der udmønter sundhedsreformen på Regional Udviklings område, først fremsættes og vedtages i Folketinget i efteråret 2025, og at den endelige hjemmel til at udmønte kulturmidlerne først kendes dér.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen som ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler Regionsrådet:

At godkende at der udmeldes en ansøgningsfrist pr. 1. marts 2026 til to temapuljer om hhv. Kultur og sundhed og Dansk-tyske kultursamarbejder.

At godkende de vedlagte rammer for de to temapuljer.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

Bilag om krav og kriterier for de to temapuljer

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 6: Godkendelse af forslag til kommissorium for dialogforum mellem Region Syddanmark og Bund Deutscher Nordschleswiger

25/6278

Resumé

Der fremlægges et forslag til kommissorium for dialogforum mellem Region Syddanmark og Bund Deutscher Nordschleswiger (BDN). Det indstilles, at forslag til kommissorium godkendes.

Sagsfremstilling

Region Syddanmark har modtaget en henvendelse fra Bund Deutscher Nordschleswiger (BDN), der er det tyske mindretal i Danmarks fælles organisation, om nedsættelse af et kontaktråd.

Det særlige rådgivende udvalg for dansk-tysk samarbejde har drøftet henvendelsen på mødet den 23. maj 2025, og har på mødet den 23. september 2025 vedtaget at anbefale regionsrådet vedlagte kommissorium for dette dialogforum.

Udvalget bemærkede, at der var en gensidig interesse i gode forbindelser, og intet ønske om at formalisere det unødigt. Regionsrådsformanden har den 18. august 2025 drøftet sagen med repræsentanter for BDN.

Formålet med dialogforummet er gensidig erfaringsudveksling og drøftelse af fælles politiske interesser og problemstillinger. Dialogforummet har ingen beslutningskompetencer, men dialogen mellem parterne kan danne grundlag for anbefalinger til parternes organisationer. Dialogforummet mødes ordinært en gang årligt, med mulighed for ekstraordinære møder efter behov. Parterne udpeger hver 4 repræsentanter.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering i sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet.

Indstilling

Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet:

At forslag til kommissorium godkendes.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

Forslag til kommissorium dialogforum RSD-BDN

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 7: Orientering om DSB's forventede overtagelse af GoCollectives betjening af en række banestrækninger #

21/45149

Resumé

Transportministeren har den 16. september 2025 meddelt, at der indledes forhandlinger med selskabet GoCollective om at bringe deres driftskontrakt for en række regionale og lokale baner i bl.a. Region Syddanmark til ophør, og overdrage kontrakten til DSB. Administrationen orienterer om sagen.

Sagsfremstilling

Siden 2001 har Arriva – der i april 2024 skiftede navn til GoCollective – på kontrakt med staten stået for driften på en lang række statslige banestrækninger i Midt- og Vestjylland, og fra 2018 også mellem Odense og Svendborg samt Vestbanen. Statens nuværende kontrakt med GoCollective varer frem til udgangen af 2028.

GoCollective har dog de seneste par år haft store problemer med driften, og har derfor løbende aflyst mange togafgange. På den baggrund har transportministeren den 16. september 2025 bebudet, at der indledes forhandlinger med GoCollective om snarest at bringe kontrakten til ophør, og midlertidigt overlade driften til DSB indtil ordinært kontraktophør ultimo 2028.

Helt eller delvis i Region Syddanmark varetager GoCollective driften af følgende strækninger:

- Odense – Svendborg
- Esbjerg-Skjern
- Esbjerg-Tønder-Niebull
- Vejle-Struer
- Vestbanen, Varde-Nørre Nebel

I forhold til Vestbanen bemærkes, at strækningen finansieres af Region Syddanmark, men via Sydtrafik kontraktmæssigt hører under den statslige kontrakt med GoCollective.

I forbindelse med transportministerens meddelelse om at bringe kontrakten med GoCollective til ophør og overlade driften midlertidigt til DSB, blev det også meddelt, at det må forventes, at overdragelsen til DSB af driften må forventes at afstedkomme en merudgift.

Administrationen følger sammen med Sydtrafik og Fynbus sagen.

Klimavurdering

Overdragelse af GoCollectives kørsel til DSB har ikke nogen direkte indvirkning på klimaet, og medvirker dermed ikke umiddelbart til at reducere CO2 udledning.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Til orientering.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 8: Orientering om internationalt samarbejde

25/782

Resumé

Udvalget modtager orientering om udviklingen i forhold til internationalt samarbejde tre gange om året for at sikre overlevering af viden fra de af udvalgets medlemmer, der sidder i de internationale fora, om emner af relevans for Region Syddanmarks regionale udviklingsstrategi. Med internationalt samarbejde menes samarbejde igennem det Syddanske EU-kontor og medlemskab af internationale organisationer inden for fx klima, transport og sundhed.

Sagsfremstilling

I den nye struktur for overlevering af viden fra udvalgets repræsentanter i grænseoverskridende og internationale fora samt i trafiksselskabers bestyrelser, orienterer regionsrådets repræsentanter i de forskellige organisationer om emner af relevans for Region Syddanmarks regionale udviklingsstrategi.

Region Syddanmark deltager i følgende fora for internationalt samarbejde:

Det Syddanske EU-Kontor (SDEO). Regionen er repræsenteret i bestyrelsen ved regionsrådsmedlemmer Karsten Uno Petersen, Michael Nielsen, Mark Søgaard, Allan Emiliussen samt professor Kristian Kidholm fra OUH.

- Nordsøkommissionen og derigennem paraplyorganisationen CPMR – Konferencen af Perifere Maritime Regioner. Preben Friis-Hauge og Tage Petersen (suppleant) er regionsrådets repræsentanter i Nordsøkommissionen og CPMR.

- Nordisk Transportpolitisk Netværk (NTN). NTN består af de vstdanske regioner og tre norske regioner. Preben Friis Hauge og Kim Johansen er udpeget af regionsrådet til NTN.

- STRING. Regionsrådet har ved sit møde 25. august 2025 udpeget Bo Libergren som medlem og Karsten Uno Petersen som suppleant i STRINGs Politiske Forum. Ved samme lejlighed godkendte regionsrådet STRINGs vedtægter og forretningsorden som led i STRING-netværkets organisering som selvstændig forening.

- ENCORE. Martin Schmidt Konradsen er regionsrådets repræsentant i ENCORE.

- Regionsudvalget. Karsten Uno Petersen er medlem af Regionsudvalget.

Der vil på mødet blive givet en orientering om arbejdet i de forskellige internationale fora med henblik på en efterfølgende drøftelse. Der kan i øvrigt henvises til drøftelserne om regionens deltagelse i internationale samarbejder på mødet den 2. september 2025.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Til orientering.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 9: Eventuelt

25/1034

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Martin Schmidt Konradsen og Karsten Uno Petersen orienterede om møde i Danske Regioners Udvalg for Regional Udvikling og EU.

Jens Wistoft orienterede om møde i det særlige, rådgivende udvalg for dansk-tysk samarbejde den 24. september 2025.

Administrationen oplyste, at KONTUR i digital udgave vil blive offentliggjort forventeligt i oktober 2025.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 10: Næste møde

25/1034

Sagsfremstilling

Næste ordinære møde er tirsdag den 4. november 2025 kl. 10.00-13.00 i regionshuset.

Mødeplanen for resten af 2025 er:

- Tirsdag den 25. november 2025 kl. 10 – 13 med efterfølgende afskedsfrokost.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Næste møde er tirsdag den 4. november 2025 kl. 10.00-13.00 i regionshuset.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 11: Godkendelse af høringssvar vedr. udkast til ændring af bekendtgørelse om regioners grænseoverskridende og internationale samarbejde mm.

24/58084

Resumé

Region Syddanmark har den 16. september 2025 modtaget ”Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om regioners grænseoverskridende og internationale samarbejder samt nedsættelse af organer til varetagelse heraf og om disse organers sammensætning” i høring.

Ændringen er en udmøntning af Sundhedsreformen.

Det indstilles, at vedlagte forslag til høringssvar godkendes.

Sagsfremstilling

”Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om regioners grænseoverskridende og internationale samarbejder samt nedsættelse af organer til varetagelse heraf og om disse organers sammensætning” har siden Erhvervsfremmereformen i 2018 været regionernes hjemmelsgrundlag til at indgå i internationale og grænseoverskridende samarbejdsaftaler, der udover regionernes lovhjemlede opgaver, også indeholder elementer af erhvervsfremme og turisme.

Regionerne har ved siden af bekendtgørelsen en generel hjemmel til at indgå internationale samarbejdsaftaler inden for regionernes lovhjemlede opgaver.

Efter erhvervsfremmereformen kunne regionerne dog som udgangspunkt ikke længere indgå i samarbejdsaftaler, der omfattede erhvervsfremme, heller ikke internationalt. Det medførte dog nogle uhensigtsmæssige konsekvenser både for videreførelsen af EU-kontorer og særligt i forhold til samarbejdet i grænseregionen. Bekendtgørelsen om regioners grænseoverskridende og internationale samarbejder blev derfor ændret således, at regionerne fortsat kunne eje EU-kontorer sammen med kommunerne, og i partnerskaber kunne indgå i andre internationale samarbejdsaftaler, også selv om de indeholdt elementer af erhvervsfremme og turisme.

Erhvervsstyrelsen foreslår nu, at bekendtgørelsen ændres som følge af Sundhedsreformen.

De foreslåede ændringer indebærer dels at henvisninger til den regionale udviklingsstrategi fjernes, dels at reglen om at regioner i partnerskaber kan indgå i internationale og grænseoverskridende samarbejdsaftaler indenfor de regionale udviklingsopgaver, også selv om de indeholder elementer af erhvervsfremme og turisme, ophæves.

Det er administrationens vurdering, at det første led er en naturlig følge af sundhedsreformen.

Administrationen vurderer derimod, at sidste led ikke er en nødvendig konsekvens af sundhedsreformen, og at det er en uhensigtsmæssig indskrænkning af regionernes muligheder for at indgå i grænseoverskridende samarbejdsaftaler.

Administrationen foreslår derfor, at der afgives høringssvar, der fastslår vigtigheden af at bevare mulighederne for samarbejde i grænseregionen, også selv om der udover de regionale lovhjemlede opgaver indgår elementer af erhvervsfremme og turisme.

Der er frist for afgivelse af høringssvar 17. oktober 2025. Høringssvaret fremsendes derfor med forbehold for Regionsrådets godkendelse.

Forslag til høringssvar vedlægges.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering, da sagen ikke vurderes at have noget klimaaftryk.

Indstilling

Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet:

At forslag til høringssvar godkendes.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

Forslag til høringssvar

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 12: Optag på syddanske ungdomsuddannelser og FGU i 2025

25/13237

Resumé

Administrationen indhenter hvert år optagelsestal for alle ungdomsuddannelser og den Forberedende Grunduddannelse (FGU) i regionen. På de gymnasiale uddannelser er der samlet set kun optaget marginalt flere elever i år sammenlignet med sidste år. På erhvervsuddannelsernes grundforløb 1 er der tale om en lille nedgang i optaget på én procent. På FGU er der optaget én procent flere elever i 2025 end i 2024.

Sagsfremstilling

Administrationen indhenter hvert år optagelsestal for alle ungdomsuddannelser og den Forberedende Grunduddannelse (FGU) i regionen. Den samlede opgørelse sendes efterfølgende til de syddanske uddannelsesinstitutioner og forelægges udvalget til orientering.

Optagelsestal for ungdomsuddannelserne fremgår af bilag 1.

Det fremgår af tallene, at optaget på de gymnasiale uddannelser samlet set har været tilnærmelsesvis det samme i 2024 og 2025 (0,4 procent stigning):

- Stx har et samlet optag på 5.162 elever (fremgang på to procent).
- Hf har et samlet optag på 2.263 elever (fremgang på én procent).
- Hhx har et samlet optag på 2.838 elever (nedgang på fire procent).
- Htx har et samlet optag på 620 elever (fremgang på ni procent).
- Pre-ib har et samlet optag på 231 elever (nedgang på seks procent).

For erhvervsuddannelsernes grundforløb 1 ses en lille nedgang i optaget på samlet set én procent fra 2024 til 2025. Dette skal ses i lyset af en betydelig fremgang på otte procent fra 2023 til 2024.

- Teknologi, byggeri og transport har et samlet optag på 1.731 elever (fremgang på fem procent).
- Kontor, handel og forretningsservice har et samlet optag på 607 elever (nedgang på otte procent).
- Fødevarer, jordbrug og oplevelser har et samlet optag på 410 elever (nedgang på ni procent).
- Omsorg, sundhed og pædagogik har et samlet optag på 544 elever (nedgang på fem procent).

Optaget på ungdomsuddannelserne skal ses i lyset af udviklingen i ungdomsårgangene. Fra 2024 til 2025 er antallet af 15-16-årige i Syddanmark stort set uændret (nedgang på 0,5 procent).

På FGU er der samlet optaget 1.023 elever i 2025, hvilket er én procent flere end i 2024.

Optagelsestal for FGU fremgår af bilag 2.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering i sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 30-09-2025

Til orientering.

Anne Marie Geisler Andersen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Bilag

Bilag 1 - Optagelsestal ungdomsuddannelser

Bilag 2 - Optagelsestal FGU

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B

Punkt 13: Underskriftsside

25/1034

Fraværende Anne Marie Geisler Andersen, B